

Parlamentul
Republicii Moldova

MC nr. 2/02-61

31 mai 2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Anexă: *Proiectul de lege*
Nota informativă

Digitally signed by Babici Ion
Date: 2024.05.31 14:11:15 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament
Mariana CUȘNIR

M. Cușnir

Digitally signed by Marcoci Boris
Date: 2024.05.31 14:43:41 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Brițean Veronica - Brițean
Borde Viorel
Coșeriu Ina
Yulia Rascălu

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<i>172</i>	
"03"	<i>06</i>	2024
Ora		

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77 art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În scopul asigurării atingerii obiectivelor politicii de stat privind neutralitatea climatică, Guvernul poate impune obligații de serviciu public, în conformitate cu articolul 11 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile, care beneficiază de schema de sprijin preț fix.”.

2. Articolul 11 al. (1) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) monitorizează îndeplinirea de către producătorii eligibili mari a obligațiilor stabilite în Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.”.

3. Articolul 28:

Aliniatele (1) și (3) se completează la început cu textul „sub rezerva prevederilor art. 10, alin. (2) din prezenta lege”;

Alineatul (4¹) se abrogă.

4. La articolul 37:

alineatul (4⁶) va avea următorul cuprins:

„(4⁶) În cazul în care un producător eligibil mare nu își poate onora obligațiile față de creditori și/sau finanțatori, ceea ce preclitează realizarea proiectului privind construcția și punerea în funcțiune a centralei de producere a energiei electrice din surse regenerabile, producătorul eligibil respectiv este în drept, cu acordul creditorilor și/sau al finanțatorilor, să

depună la organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei o solicitare de substituie cu o alta entitate. La cerere se anexează, actele necesare conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, precum și acordul scris al creditorilor și/sau al finanțatorilor. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei examinează solicitarea în termen de 60 de zile și, după caz, propune Guvernului modificarea hotărârii privind oferirea statutului de producător eligibil mare, dar fără a afecta termenul de punere în funcțiune prevăzut în conformitate cu art. 37 alin. (11). Noua entitate propusă de creditori și/sau finanțatori trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi și să întrunească cerințele stabilite pentru proprietarul anterior și indicate în oferta câștigătoare.”.

alinatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) La calculul dezechilibrelor de energie electrică pentru perioada de calcul, poziția netă măsurată a producătorilor eligibili din cadrul grupului de echilibrare a Furnizorului central, se ajustează de către Furnizorul central la poziția netă contractată dacă aceasta se află în intervalele $\pm 8\%$, în cazul utilizării sursei eoliene, și $\pm 4\%$, în cazul utilizării sursei fotovoltaice.”

5. La articolul 39¹:

alineatul (1) litera c) sintagma „și se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern” se abrogă.

alineatul (5) pe tot parcursul textului sintagma „locul de consum” la toate formele gramaticale se substituie cu sintagma „locul de consum/locurilor de consum” la toate formele gramaticale corespunzătoare.

6. La articolul 39²:

alineatul (1) literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

a) furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică prosumatorilor, în calitatea primară a acestora de consumatori finali, la prețul stabilit în contractul de furnizare a energiei electrice sunt obligați să încheie contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile cu prosumatorii, în conformitate cu criteriile și condițiile stabilite de prezenta lege, și să achiziționeze surplusul de energie electrică generată de prosumatorii respectivi. În cazul în care capacitatea totală instalată a centralei electrice (centralelor electrice) depășește plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, contractul de furnizare-vânzare a energiei electrice se încheie doar pentru plafonul de capacitate individuală;

b) prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, au dreptul la o remunerare pentru cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de centrala electrică/centralele electrice ale prosumatorului conform plafonului de capacitate individuală stipulat în contractul de furnizare-vânzare a energiei electrice, exprimată într-un echivalent monetar și cumulată într-un cont al prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile. În cont se reflectă contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și contravaloarea energiei electrice consumate din rețeaua electrică de distribuție într-o perioadă de facturare (conform mecanismului de facturare netă). Contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și contravaloarea energiei electrice consumate din rețeaua electrică de distribuție se iau în considerare la emiterea facturii pentru energia electrică de către furnizor și permit stabilirea soldului monetar aferent prosumatorului. Prețul și/sau modalitatea de stabilire a prețului aplicat la determinarea contravalorii cantității de energie electrică livrate în rețeaua electrică de distribuție se indică în anexa la contractul de furnizare-vânzare a energiei electrice;”.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 10/2016
privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

I. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege este elaborat de deputații M. Cușnir, I. Babici, B. Marcoci, V. Briceag, V. Barda, I. Coșeru și I. Dascălu.

II. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Modificările la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile au ca scop îmbunătățirea aplicării a 3 mecanisme distincte, identificate pe parcursul aplicării cadrului normativ în domeniul valorificării surselor de energie regenerabilă.

1. Atribuirea Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (Ministerul Energiei) a obligațiilor de monitorizare a îndeplinirii de către producătorii eligibili mari a obligațiilor stabilite în Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.

Ministerul Energiei, pe parcursul primei jumătăți a anului 2024, a elaborat și promovat Hotărârea Guvernului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil.

În procesul de modificare a Hotărârii sus menționate dar și în contextul organizării și desfășurării, a primei licitații pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, a fost pusă în discuție, cu echipa de experți de pe lângă Ministerul Energiei, unele aspecte referitoare la perioada, post licitație și care ar fi instituția sau organul responsabil de monitorizarea implementării obligațiilor producătorilor eligibili mari, după selectarea de către Comisia de licitații a câștigătorului licitațiilor și aprobarea de către Guvern a Hotărârii Guvernului în acest sens.

Ori conform prevederilor actuale din Legea Nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuarea Legea nr. 10/2016), Art. 3, Comisia de licitații este instituită cu scopul de pregătire a documentației de licitație, organizare și desfășurare a licitațiilor, evaluare a ofertelor și selectare a câștigătorilor pentru acordarea statutului de producător eligibil mare. Astfel, monitorizarea obligațiilor producătorului eligibil mare în perioada ulterioară desfășurării licitațiilor, nu este atribuită direct unei entități.

Cu toate acestea, prevederile actuale de la Articolul 37.: Alineatul (4⁶), permit interpretarea faptului că Comisia de licitații ar fi activă și ar avea aceeași componentă pe întreaga durată de valabilitate a contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, minim 18 ani. Fapt care în condițiile schimbării componentei Guvernului da face imposibilă păstrarea componentei Comisiei de licitații sau ar implica desemnarea unei alte Comisii de licitații.

Prin urmare, pentru a evita situații când producătorul eligibil nu își îndeplinește obligațiile asumate iar Comisia de licitații nu este funcțională, a fost asigurată completarea Art. 11 din Legea nr. 10/2016, cu o atribuție suplimentară pentru organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (Ministerul Energiei), după cum urmează: „e¹) Monitorizează îndeplinirea de către producătorii eligibili mari a obligațiilor stabilite în Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare”.

2. Abrogarea Art. 28 alin. (4¹) care impune solicitanților avizelor de racordare o garanție de bună execuție pentru unitățile de generare din surse regenerabile ce depășesc capacitatea de 200 kW, având în vedere că aplicarea acestei prevederi exclusiv pentru sursele regenerabile discriminează aceste surse în comparație cu cele convenționale. Într-un cadru legal echitabil, toate tipurile de producători de energie ar trebui să fie supuse aceluiași reglementări și cerințe financiare. Acest lucru ar elimina orice avantaj competitiv nejustificat al surselor convenționale de energie.

Prin urmare, această prevedere ar trebui reglementată în mod corespunzător în Legea energiei electrice, aplicabilă în mod uniform tuturor tipurilor de producători de energie. Abrogarea sa din Legea 10/2016 privind promovarea energiei din surse regenerabile va facilita investițiile, va accelera tranziția energetică și va sprijini dezvoltarea unui sector al energiei regenerabile mai robust și mai echitabil.

3. Acordarea posibilității prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile să beneficieze de schema de suport „facturare netă” pentru o centrală electrică amplasată în afara locului sau locurilor sale de consum.

Schema de suport „facturare netă”, permite unui consumator de energie electrică să construiască și să opereze o centrală electrică din surse regenerabile (fotovoltaică) care va genera energie electrică necesară pentru acoperirea propriului consum. Totodată, surplusul de energie electrică generat și neconsumat este injectat în rețea, iar consumatorul este remunerat pentru această cantitate de energie electrică.

De asemenea, art. 39¹ alin. (5) din legea nr 10/2016, prevede posibilitatea consumatorului să-și instaleze centrala electrică în afara locului său de consum.

Astfel, un consumator de energie electrică amplasat la bloc sau într-o locație care nu-i permite fizic, să construiască o centrală electrică, poate alege opțiunea construcției centralei electrice în afara locului său de consum.

Cu toate acestea, prevederile actuale nu permit valorificarea în totalitate a schemei de sprijin „facturare netă” la distanță, având în vedere că poate fi aplicată doar pentru un loc de consum al consumatorului și nu pentru mai multe locuri de consum.

Autoritățile publice locale ar fi categoria de consumator care poate beneficia din plin de aceste prevederi. Având în vedere că, de regulă Autoritățile publice locale au mai multe locuri de consum, cum ar fi sistemul de iluminat public stradal, clădirea Primăriei, casa de cultură, grădiniță etc.

Păstrarea prevederilor actuale face imposibil de către o primărie să construiască și să opereze o singură centrală electrică capabilă să acopere consumul de energie electrică pentru toate locurile de consum deținute.

Astfel, prin modificările propuse, se va permite conectarea aplicarea schemei de suport „facturare netă pentru mai multe locuri de consum deținute de același consumator.

Aceste prevederi sunt și mai relevante în contextul în care autoritățile publice locale beneficiază de suport financiar prin intermediul programului Satul European, pentru construcția centralelor electrice fotovoltaice și acoperirea consumului propriu de energie electrică, iar păstrarea prevederilor actuale nu va permite beneficiarilor să aplice schema de suport „facturare netă” pentru toate locurile de consum deținute.

Un alt element important aferent schemei de suport „facturare netă” este oferirea posibilității prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile să beneficieze de o remunerare pentru energia electrică generată și livrată în rețea calculată proporțional plafonului de capacitatea individuală, așa cum este stabilit în punctul 1² subpunctul 4) din Hotărârea Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025, care stabilește că „în cazul prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile care depășesc plafoanele de capacitate individuale, furnizorii de energie electrică vor remunera prosumatorii de energie electrică

respectivi doar pentru cantitatea de energie electrică generată în limitele plafonului de capacitate individuală, determinată proporțional cotei plafonului de capacitate individuală din puterea instalată totală a instalației de generare a energiei electrice din surse regenerabile”.

Această prevedere va permite prosumatorilor să-și dimensioneze și să construiască, din start, centrale electrice fotovoltaice cu capacități mai mari, care țin cont de intențiile acestuia de-ași spori consumul de energie electrică fiind astfel evitate cheltuieli de racordare și proiectare a centralei suplimentare.

4. Facilitarea racordării la rețelele electrice a centralei/centralelor electrice pentru care un solicitant a obținut statut de producător eligibil mare.

În contextul eforturilor comune de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, Republica Moldova, s-a angajat ca către anul 2030, ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile să atingă minim 30% din consumul de energie electrică.

Totodată, în conformitate cu Legea privind acțiunile climatice, adoptată în Parlament în lectură finală la 11 aprilie, Republica Moldova și-a asumat angajamentul atingerii neutralității climatice până în 2050, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CONUSC) și ale Comunității Energetice.

În acest scop, dar totodată pentru a spori securitatea energetică a statului prin dezvoltarea surselor locale de generare a energiei electrice din surse regenerabile, pe parcursul anului curent este planificată organizarea primei licitații în scopul oferirii statutului de producător eligibil mare, pentru care au fost alocați 105 MW pentru instalații eoliene și 60 MW pentru instalații fotovoltaice.

În acest context, este necesară operarea de amendamente în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, precum și în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică pentru a eficientiza procesul de acordare a accesului la rețelele electrice, în punctele în care cererea depășește capacitatea rețelei, precum și pentru stimula dezvoltarea proiectelor din surse regenerabile de energie

Situația actuală demonstrează că din totalul a peste 1500 MW de avize de racordare eliberate de către operatorul sistemului de transport, pentru

implementarea proiectelor SER (instalații eoliene și fotovoltaice), mai puțin de 10% din acestea sunt puse în exploatare anual.

Prin urmare, capacitățile pentru care au fost emise avize de racordare de către operatorul sistemului de transport rămân a fi rezervate fără a fi, de facto, construite centralele electrice.

Totodată, conform informațiilor vehiculate în spațiul public există preocupări referitoare la modul în care deținătorii actuali de avize de racordare blochează capacitățile rețelei și comercializează aceste avize la sume impunătoare de bani. Această practică duce la scumpirea proiectelor SER și la prelungirea perioadei de recuperare a investiției. În cele din urmă, consumatorul final suferă consecințele acestui proces prin tarife mai mari la facturi.

Prin modificarea Legii nr. 10/2016 se stipulează în mod expres la nivel de lege atribuția Guvernului privind impunerea obligațiilor de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului producătorilor de energie din surse regenerabile. Astfel, de exemplu, prin hotărâre de Guvern ar putea fi impusă obligația de serviciu public privind acordarea priorității producătorilor eligibili în lista de așteptare pentru racordare la punctele congestionate.

III. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

IV. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului includ:

1) modificări la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:

- stabilirea în mod expres la nivel de lege a atribuției Guvernului privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețelele electrice producătorilor de energie electrică din surse regenerabile.

- abrogarea obligativității față de solicitanții avizelor de racordare o garanție de bună execuție pentru unitățile de generare din surse regenerabile ce depășesc capacitatea de 200 kW, având în vedere că aplicarea acestei prevederi exclusiv pentru sursele regenerabile discriminează aceste surse în comparație cu cele convenționale.

- introducerea prevederilor potrivit cărora Ministerul Energiei va fi responsabil de monitorizarea implementării de către producătorii eligibili mari a obligațiilor ce reies din Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare și a atribuțiilor de a gestiona și supraveghea procesul de înlocuire a unui producător eligibil mare în cazul în care acesta nu își poate onora obligațiile față de creditori și/sau finanțatori. Ministerul Energiei este responsabil pentru examinarea solicitării depuse de creditori și/sau finanțatori, conform regulamentelor și procedurilor stabilite. De asemenea, el trebuie să asigure că toate documentele necesare, conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, sunt prezente și corecte.

- Introducerea prevederii prin care Furnizorul central, devine responsabil de calculul dezechilibrelor de energie electrică a producătorilor eligibili pentru aplicarea mecanismului de toleranțe pentru dezechilibrele create.

La moment responsabil de aplicarea mecanismului de toleranțe, conform Legii 10/2016 este operatorul sistemului de transport, activitate care este improprie atribuțiilor acestuia.

- Introducerea prevederilor care permit remunerarea pentru energia electrică generată și livrată în rețea de către prosumatorii de energie electrică, calculată proporțional plafonului de capacitatea individuală, așa cum este stabilit în punctul 12 subpunctul 4) din Hotărârea Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025.

- Introducerea prevederilor ce permit aplicarea „facturării nete” la distanță pentru mai multe locuri de consum a aceluiași prosumator.

V. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor propuse în proiectul de lege nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

VI. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Modificările propuse prin prezentul proiect de lege nu necesită ajustarea cadrului normativ în vigoare.

VII. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

VIII. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, fiind solicitată efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege.

IX. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

X. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

**Deputat în Parlament
Mariana CUȘNIR**